

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 7 Σεπτεμβρίου, 1851.

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

Ἄγου οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβον τὴν χάριν τοῦ κηρύγματος ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ Ἱεροσόλυμα χωρὶς νὰ τολμῶσιν ἀκόμη νὰ πηγαίνωσιν εἰς ἄλλα μέρη. Τὸ θεῖόν των ἄνωγ κήρυγμα ἐπιθεβαινόμενον καὶ μὲ διάφορα θύματα, ἔκαμνε ταχυτάτας προόδους, ὥστε πικρῶς ἐπιστήθη μεγάλη καὶ πανπληθὴς κοινότης ἡ ἐκκλησία τῶν Πιστῶν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ἐδιόρισαν καὶ ἐπίσκοπον Ἰάκωβον, τὸν ἐπωνομαζόμενον Ἀδελφόθεον.

Οἱ Ἀπόστολοι δ' ἀκολούθως, καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ διάδοχοί των προσπαθοῦντες νὰ ἐξαπλώσωσι παντοῦ τὴν νέαν πίστιν, ἐσύσταινον εἰς διάφορα μέρη Κοινοτήτας ἡ Ἐκκλησίας (εὐκτηρίους οἴκους) αἱ ὁποῖαι εἰς ὀλίγου καιροῦ διάστημα ἐπολυπλασιάσθησαν παραδοξότατα, ἐνῶ ἡ δεισιδαιμονία καὶ εἰδωλολατρεῖς ἐκυρίευσον τὰς ψυχὰς ὄλων, καὶ αὐταὶ εὗρισκον παντοῦ καταδιωγμὸν καὶ ἀντίστασιν.

Ἔργον δὲ τῶν Κοινοτήτων τούτων ἦτο νὰ συναθροίζωνται οἱ Πιστοὶ εἰς αὐτάς, καὶ πρῶτον μὲν νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ δοξολογῶσι τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἔπειτα νὰ δέωνται διὰ τοὺς νεοφωτιστοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς. Ἐπειδὴ δὲ ὄλοι εἶχον κοινὰ τὰ πράγματα τῶν συχνάκις ἐσυνείθιζον νὰ θέτῃσι καὶ τὰς κοινὰς τραπέζας Ἀγάπας καλουμένας, τὰς ὁποίας ἐτελείονον μὲ τὴν εὐχαριστίαν καὶ μὲ ἀμοιβαῖον ἐν Χριστῷ φιλίαν. Ὀνομασάντες δὲ καὶ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος (κα-

τὰ τὴν ὁποίαν ἀνεστήθη ὁ Κύριος) Κυριακὴν ἐσυνήγοντο κατ' αὐτὴν, καὶ ἀνεγίνωσκον τὰς Ἁγίας Γραφάς. Ἄπαξ δὲ τοῦ ἑαυτοῦ ἐόρταζον καὶ μεγάλας τινάς ἐορτάς, ὡς τὴν Γέννησιν, τὸ Πάσχα (τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς συμπεριεῖχε καὶ τὴν Ἀνάμνησιν τῶν παθῶν) τὴν Ἀνάληψιν καὶ τὴν Πεντηκοστήν.

Πολὺ πρῶϊμα ἤρχισαν καὶ τὰς Νηστείας, ἀπροσδιόριστως ὁμῶς, ἔπειτα δ' ἐπροσδιόρισαν τὴν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν, καὶ ἀκολούθως τισσαρῆκοντα ἡμέρας.

Ἡ ἅσα Κοινότης εἶχεν ἓνα Ἐφορον, ὀνομαζόμενον Ἐπίσκοπον, ὃς τις εἶχε συμβοηθῶς τοὺς γεροντοτέρους τῆς Κοινοτήτος, ὀνομαζομένους Πρεσβυτέρους (Ἱερεῖς) καὶ τοὺς φροντίζοντας διὰ τ' ἀναγκαῖα αὐτῆς Διακόνους. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν, καθὼς καὶ ὅλος ἐγένετο τῆς Κοινοτήτος, ἐβάσιλευεν ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ ἰσότης συνωδευμένη μ' ἀπαράδειγματιστον σωφροσύνην, ταπεινώσιν, ἐγκράτειαν καὶ αὐστηρητάτην Ἠθικὴν εἰς ὅλα.

Ἔργον δὲ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων ἦτο νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ στερεώνωσι τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν νέαν Πίστιν, νὰ προσφέρωσι τὴν Εὐχαριστίαν εἰς τοὺς Διακόνους [τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι διμερίζον εἰς τοὺς παρευρισκομένους καὶ ἐλλείποντας πιστοὺς], καὶ νὰ κατηγῶσι τοὺς νεοφωτιστοὺς, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦτο ὀνομαζόντο Κατηγούμενοι, καὶ ἔπειτα ὅτε τοὺς ἐκρίνον ἀξίους νὰ τοὺς βαπτίζωσιν εἰς τὸ ἔννομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ τότε νὰ τοὺς κοινανῶσι τὴν Εὐχαριστίαν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Κατηγούμενοι ἀνεχώρουν εὐθὺς εἰς τὴν διαμοίρασιν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. [α]

[α] Καὶ τοῦτο σημαίνει καὶ τὸ νῦν εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν διακωζόμενον "οἱ Κατηγούμενοι προέβητε."

Ἐγένετο δὲ ἡ Βάπτισις ἀπὸ τὸ Πάσχα ἕως τὴν Πεντηκοστήν, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανεϊῶν.

Οἱ Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι εἶχον τὴν ἀδειαν νὰ συζῶσι μετὰ τὰς νομίμους τῶν γυναικας, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἤθελον, ἠδύνατο νὰ φυλάττωσι παρθενίαν κατὰ τὸ παράδειγμα μάλιστα τινῶν Ἀποστόλων.

Δύω τινὰ κυρίως ἐζητοῦντο ἀπὸ τοὺς ὅσοι ἤθελον νὰ ἔμωσιν εἰς τὴν Κοινότητα τῶν Πιστῶν· Νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ νὰ μετανοήσωσι. Κατὰ τὸ πρῶτον οἱ μὲν ἔθνη οἱ ἐπρεπε ν' ἀρνηθῶσι τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ νὰ πιστεύσωσιν εἰς μόνον τὸν ἀληθῆ Θεόν, τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὁ Μεσσίας, ἤγουν ὁ ὁποῖος ἐπροσμένετο κατὰ τὰς προφητείας ὡς Αὐτρωτῆς καὶ Σωτῆρ αὐτῶν. Κατὰ τὸ δεύτερον, ἔπρεπε καὶ Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνη οἱ ν' ἀρνηθῶσι δημοσίως ὅλα τὰ ἀκατήματα, νὰ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ νὰ ὑποσχεθῶσι νὰ ζῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας ἔλαβεν ἀλλοίω μορφήν ἀπὸ τὸν εὐσεβέστατον Κωνσταντῖνον. Αἱ μικραὶ Ἐκκλησίαι, αἵτινες ἤρχισαν ἤδη νὰ φαίνονται εἰς τὸν καιρὸν τῶν προκατόχων τοῦ φιλοδομοῦντο τῶρα μεγαλοπρεπέστατα. Ὁ ἴδιος Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε μάλιστα ἕως εἰκοσι τέντε, ὡς λέγουσιν, καὶ εἰσηγάγεν εἰς αὐτὰς διαφορα σκεύη, ἱερά, θυμιάματα, θυσιαστήρια, εἰκόνας, πομπὰς, δαδουχίας καὶ πρὸ πάντων τὴν Μουσικὴν. Μετέδωκεν εἰς αὐτὰς, καὶ ἐπομένως εἰς τὰς στολὰς τῶν ἱερῶν [μετὰ τοὺς ὁποῖους ἐφέρετο οἰκειότερον] ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τῆς αὐτῆς, καὶ ἐδιόρισεν αἱ τελεταὶ νὰ γίνονται μεγαλοπρεπέστατα. Ἐπρόσταζεν ἔτι τὴν Κυριακὴν καθὼς καὶ τὴν Παρασκευὴν [πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ πάθους] οἱ τεχνῆται ν' ἀναπαύονται ἀπ' ὅλα τῶν τὰ ἔργα, καὶ τὰ δικαστήρια νὰ κλείωνται. Ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ εἰσηγήθη τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καθὼς καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς τοῦ Ἑλένης ἢ προσκύνησις εἰς τοὺς ἱεροὺς τόπους, τὰ Ἱεροσόλυμα. Συγχρόνως τότε ἔλαβον ἀρχὴν καὶ αἱ συλλογαὶ τῶν λειψάνων τῶν ὅσοι ἐμαρτύρησαν εἰς τοὺς συμβάντας διωγμούς. Καὶ ὁ Μουσικός δὲ δαίμων μεταφερθεὶς εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἤρχισεν νὰ γίνεσθαι ἀπλούστερα. Ἐδιορίσθησαν δὲ ταυτοχρόνως ἀπὸ τὴν Οἰκουμένην Σύνοδον καὶ τεσσαράκοντα ἡμέραι διὰ νηστείας, ἧτις συνίστατο εἰς ἀποχὴν κρατῶν καὶ οἴνου. Ἐκλονίσθη δὲ ἀπὸ τὴν αὐτὴν καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα.

Οἱ ὄντες εἰς τὰς Μητροπόλεις τῶν Ἐπαρχιῶν ὠνομάσθησαν τῶρα Μητροπολίται, εἰς τοὺς ὁποῖους ὑπετάχθησαν οἱ τῶν μικροτέρων πόλεων Ἐπίσκοποι. Ἐσύνταγον δ' οὗτοι δις τοῦ ἐνιαυτοῦ τοπικὴν σύνοδον, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπεφασίζετο πᾶσα Ἐκκλησιαστικὴ ὑπόθεσις. Ἀπὸ τούτους δ' ἔλαβον τῶρα ὑψηλότερον

βαθμὸν παρὰ τοὺς λοιποὺς Μητροπολίτας, ὁ Ρώμης, ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἀντιοχείας καὶ ὁ Ἱεροσολύμων, οἵτινες καὶ ἐπωνομάσθησαν Ἀρχιεπίσκοποι. Οὗτοι δ' εἶχον τὸ δίκαιον νὰ διορίζωσι Μητροπολίτας εἰς τὰς Ἐπαρχίας, νὰ συγκροτῶσι μεγαλητέρας συναόδους, καὶ νὰ θεωρῶσι τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις.

K. M. Σ.

Πᾶσα πρὸς τὸ Δημόσιον λογικὴ προσφορά προϋποστᾶσα τὸ ἀδέκαστον, ὡς λέγουσιν, αὐτοῦ Κριτήριον, ἢ τυγχίνει ἐπιδοκιμασίας, ἀσπαζομένη διὰ τὸ Κοινωφελὲς καὶ τὴν ἀξιολογότητα, ἢ ἀποδοκιμάζεται, καταφρονηθεῖσα διὰ τὸ ἀλυσίτελές ἢ τὴν σμικρότητα αὐτῆς. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσι, νομίζω, περὶ τὰς ἀσπασίας, καθ' ἃς, πρέπει ν' ἀποδεχόμεθα ὡς ἀπὸ φερίστου πηγῆς πᾶν τὸ προσφερόμενον ὑφ' ὁποιοῦδήποτε, ὅσα μικρὸν καὶ εὐτελὲς ἂν ἦ, τῆς ἀξίας τοῦ προσφερομένου μὴ μετρομένης εἰ μὴ κατὰ λόγον τοῦ τύπου, τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ προσφορὰ γίνεται, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀφορᾷ τὸ Δημόσιον συμφέρον. Ἐν Ἑλλάδι π. γ. ἐνθα διὰ φυσικὸς λόγους ἠνεψύθη πρωϊότερον ἢ ἐνταῦθα ἡ ὁδὸς τῆς ἠθικῆς προόδου τῆς νεότητος, ὡς συβρέσαντος πανταχῆθεν δίκην χειμάρου τοῦ συλλόγου τῶν ὁμογενῶν λογίων, ἀπαιτοῦσιν ἡ ἐποχὴ καὶ αἱ περιστάσεις, ὥστε αἱ ἠθικαὶ προσφοραὶ νὰ ἦναι ἀνδρικοὶ καὶ γενναῖαι, ἵνα καὶ τοιαῦται λογίζωνται παρὰ τοῦ Δημοσίου. Ἐνταῦθα ὅπου δὲ ἀντιθέτου λόγους τὰ πάντα ἠθικῶς ὀπισθοποροῦσιν, ἠλικαὶ ἂν ὦσιν αἱ προσφοραὶ αὐταί, ἀνάγκη νὰ στέργωμεν αὐτὰς, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ὡσημέραι βελτίωσιν αὐτῶν ἐπιζητοῦντες. Ἐν Ἑλλάδι πρὸς τὰ Δημόσια Ἐκπαιδευτικὰ παντὸς βαθμοῦ Καταστήματα, συνεστήθησαν καὶ ἀπειράριθμα Ἰδιωτικά, ἐνθα ἐν ᾧ ἐκπαιδεύονται ἑκατοντάδες μαθητῶν, καὶ τρέφονται ἐν αὐτοῖς καὶ κοιμῶνται, τοῦ μέτρου τούτου θεωρουμένου εὐλόγως προσφορωτάτου καὶ συντελεστικωτάτου πρὸς τὴν ταχεῖαν λογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν τέλειον ἀπαρτισμὸν πρὸς τὴν ἀρετήν.

Ἐνταῦθα ἀπεβύθησαν μὲν ἐκεῖθεν, ὡς ἀπὸ φερίστου πηγῆς, τὰ ἀγαθὰ τῆς Παιδείας, συστηθέντων ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Κοινοτήτων ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς Σχολείων Ἀλληλοδιδασκτικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν, ἀλλὰ δὲν μεταχέυθη ἐπίσης καὶ ἡ συνήθεια τῆς συστάσεως Σχολείων Ἰποτρόφων, καὶ τοῖς ψηλαφητῆς οὐσης ἐνταῦθα μάλιστα ἢ ἀλλαγῆς τῆς ἀνάγκης τοιούτων Ἐκπαιδευτηρίων, ἐπεὶ ἡ εὐτυχία καθόλου τὰ μέσα τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς μόνος ὁ ἄνθρωπος ἀποκαθίσταται ὄντως λογικὸς καὶ ὁμοίωμα τοῦ Πλάστου Θεοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι συνεστήθησαν τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπ' ἀλλογενῶν μᾶλλον ἢ ἡττον ἀξια

λόγου, ἐνθα ὅμως εἰσηγήθησαν λίαν εὐαριθμοὶ μαθηταὶ ὁμογενεῖς διὰ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ πράγματος. Καὶ δικαίως· διότι πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθῆ τὸ φρόνημα τοῦ Ἑλλήνος πρεσβεύοντος ὡς βᾶσιν θρησκευτικῆς μὲν ἀνατροφῆς τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἢ καὶ παρέλαβε παρὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, Πολιτικῶς δὲ τὴν Πατριῶν Ἑλῶσαν καὶ Παιδείαν, ἐν ᾗ ἦται Ἑλληνικῶν ὑφ' ἡγεμονίας, μετὰ τοῦ Λατίνου, καὶ ταῦτα ἱερέως, ἢ ἄλλου οἰουδὴποτε, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πρεσβεύοντος; Χάριν δὲ τῶν εὐαριθμῶν ἐκείνων ὁμογενῶν, εἴτινες φαίνονται κατὰ τι ἀσπαζόμενοι ἀλλοτρίαν τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἦθη ἀνατροφῆς διὰ τὰ ἀήλικα τέκνα τῶν, ἐπιφέρω τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις, δι' ὧν γίνεται μᾶλλον καταφανὲς τὸ ἄτοπον τῆς πράξεώς των, ἐν ἄλλως αὐτὴ δὲν ἔχη τὸν λόγον τῆς ἐλλείψεως Ἑλληνικῶν ὁμορφύμων Σχολείων κατὰ τὸν τόπον τῆς κατοικίας των, ἐνθα ὑπάρχει πᾶσα ἄλλη εὐκολία ἱκανοποιῶσα τὴν κατὰ τοῦτο ἐπιθυμίαν των. Εἶναι φιλοσοφικῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι οἰαδήποτε ἂν ὦσι τὰ εἰς τὰς διαφορὰς κινήσεις τοῦ ἀνθρώπου προσβάλλοντα ἀντικείμενα, τοιαῦτα εἰσονται καὶ αἱ τούτων ἐντυπώσεις. Ἐπεὶ δὲ αὐταὶ διεγείρουσι τὰς αἰσθησεις αὐτοῦ, δι' ὧν λαμβάνει τὴν καθολικὴν γνῶσιν τῶν διαφορῶν ἀντικειμένων, ἔπεται ὅτι εἰς τὴν παιδικὴν μάλιστα ἡλικίαν πρέπει νὰ γίνωνται αἱ ἐντυπώσεις ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας καὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ θρησκευτικὰ δίκαια ἀπαιτοῦσι· διότι εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ὅσαι ἐντυπώσεις γίνονται κατὰ τὴν παιδικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίαν, διατηρούμεναι εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ μᾶλλον ἢ εἰς ἄλλην ἡλικίαν, ἀποβαίνουσι ἐνεργότεραι καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον. Ὑπόθετες τῶρα παιδίον διδασκόμενον ἑτερογλώσσως, καὶ ἀνατρεφόμενον ἐν ἤθεσιν ἀλλοτρίοις κατ' ὅλην αὐτοῦ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, τί θέλει συμβῆναι ἐκ τούτου; θέλει ἀναπτύξει ἐνταῦθα τὰς συμπάθειάς του, θέλει παραμορφωθῆ ὁ ἔθνικος καὶ θρησκευτικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ, καὶ θέλει εἶσθαι τοιοῦτος, ὅποιον ἢ ἀλλοτρίος ἀνατροφή καὶ διδασκαλία τὸν διέπλεσε, ψυχρὸν περὶ τὸ ἔθνος καὶ τὴν θρησκείαν ἑαυτοῦ. Ὅς τις ἀμφιβάλλει περὶ τούτου, ἄς ἀποφανθῆ ὁποῖον ἄλλο ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἱερῶν Διδασκαλῶν τοῦ ἐνταῦθα Γαλλικοῦ Γυμνασίου, τοῦ συστηθέντος καὶ διατηρουμένου ὑπ' αὐτῶν τῶν Πατρῶν τῆς Ρώμης, ἀναγκαζόμενον τοὺς ἐν αὐτῷ μαθητευομένους Ὀρθοδόξους παῖδας νὰ προσεύχωνται γονυπετῶς μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ πράττωσι πᾶν ὅ,τι καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Καπέλλᾳ αὐτῶν τετράκις ἢ καὶ πεντάκις τῆς ἡμέρας, τῆς ὁποίας καταδαπανῶνται οὕτω τοῦλάχιστον πέντε ὥραι. Ἄς εἴπῃ ὁποῖον ἄλλο ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἡ διεξαγωγὴ τῶν Δυτικῶν Καλογραφικῶν πραττουσῶν τὰ τὰ καὶ οἱ ἀνωτέρω πρὸς τὰ παρ' αὐταῖς ἐκπαιδευόμενα Κοράσια τῶν Ὀρ-

θοδόξων. Ἐκ τούτων λοιπὸν καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν, τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν συντομίαν χάριν, καταδείκνυνται ὅτι εἰς τὴν παιδικὴν μάλιστα ἡλικίαν πρέπει νὰ ἀνατρέφονται καὶ διδάσκωνται τὰ τέκνα ὑπὸ Παιδαγωγῶν καὶ Διδασκάλων Ὀμογενῶν, ὅτε εὐκόλως δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ ἐν αὐτοῖς τὸ αἶσθημα τοῦ Πατριωτισμοῦ, τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Φιλογενείας, μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης περὶ τούτων ἀλλοτρίης προκαταλήψεως.

Τὸ κενὸν ὅθεν τοῦτο προτιθέμενος νὰ ἀναπληρώω, ὅσον ἐνεστιν, ὁ ὑποφαινόμενος ἐπελήφθη τῆς συστάσεως Ἑλληνικοῦ Οἰκοτροφείου ἐν Σμύρῃ, ἐνθα παντοδαποὶ λόγοι εἰς τὴν καρδίαν ἐνός ἐκάστου ἀποδεικνύοντες ἀναγκαιοτάτην τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ, μὰ παρέρχουσι τὸ ἐνδοσίμῳ τοῦ νὰ πιστεῦσω ὅτι θέλει εἶσθαι προτιμητέον παντὸς ἄλλου Ὀμορφύμου εἴτε τῶν ἐντὸς εἴτε τῶν ἐκτὸς τῆς Σμύρνης, ὡς ἀπαλλάττον τοὺς Ὀμογενεῖς ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων δυσχερειῶν, αἵτινες παρακολουθοῦσιν εἴτε τὴν ἀποπομπὴν τῶν ἀνηλικῶν τέκνων τῶν ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων, εἴτε τὴν ἀνατροφήν αὐτῶν ὑπὸ Διδασκάλων τῆν γλῶσσαν, τὰ ἦθη καὶ τὴν θρησκείαν ἀλλοτρίων. Μολοντί δὲν με λανθάνει τὸ δυσχερὲς τοῦ προκειμένου ἐγχειρήματος, ἐπιλαμβάνομαι ὅμως αὐτοῦ θαρρῶντως, πεποιθὼς εἰς τὴν Ἑθνικὴν συμπάθειαν τῶν Ὀμογενῶν μου, τῶν ὁποίων ἢ μὲν πρόθυμος συνδρομὴ θέλει παγιάσει καὶ σταθεροποιήσει, ὁ δὲ χρόνος θέλει προάξει καὶ ἀπαρτίσει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μέσων, ὅσα συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ ἀναδείξωσιν αὐτὸ ἱκανὸν νὰ μορφῶν νέους χρηστοὺς καὶ ἐναρέτους, καὶ χρησίμους μάλιστα διὰ τὸ ἔμπόριον. Τὴν προσφορὰν ταύτην προσφέρων τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἰς τοὺς φίλους ὁμογενεῖς μου, μινρὰν μὲν καὶ ἀτελῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος, μεγάλην δὲ καὶ τελειότεραν τῷ χρόνῳ ἰσομένην, δύναμαι νὰ βεβαιώσω αὐτοὺς ὅτι θέλω καταβάλλειν πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς προόδου τῶν τέκνων, ὅσα ἢ ἔθνικὴ συμπάθεια ἤθελε μοὶ ἐμπιστευθῆ, ἐκλέγων ἐκ μὲν τῶν μαθημάτων τὰ χρησιμώτερα, ἐκ δὲ τῶν πρὸς τροφήν καὶ σωμασκειάν τα πρὸς ὑγίαν ὠφελιμώτερα.

Ἐν Σμύρῃ, τῇ 27 Αὐγούστου 1851.

Ὁ Διδάσκαλος

Α. ἸΣΗΓΩΝΗΣ.

ΗΘΙΚΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΟΥ

ΙΤΑΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ

Α. Π. Κ.

Ἡ Μοιρῆς Χήρα.

ΓΛΥΚΕΙΑ πάντοτε εἶναι ἡ εὐεργεσία, ἀλλ' ἔτι γλυκυτέρα φαίνεται ὅτε ἀπροσδοκῆτως ἐν καιρῷ κρι-
εῖμου περιεστάσεως φθίσῃ.

Πρῶταν τινα, ἐνῷ εὐγενῆς τις Κύριος διεθαίνε μόνος καὶ ἀγνωστος προάστειόν τι τῆς Βιέννης, τὸν ἐπλησίασε μεираκίον τι δεκαετῆς περίπου, μὲ ὀφθαλμοὺς κοίλους καὶ δεδακρυσμένους καὶ διὰ φωνῆς ἰκευτικῆς καὶ περιφόβου τοῦ ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην τινα. Ἡ εὐγενῆς ὄψις τοῦ μεираκίου, ἡ κόσμιος συμπεριφορὰ του, τὸ ἔτοιμόδακρυ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἡ συγκινημένη φωνή του ἐπροξένησαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Κυρίου τούτου.

— Σὺ μὲ φαίνεται, τὸν λέγει, δὲν εἶσαι σινειθισμένος νὰ ἐπαίτῃς, τί σε παρακίνησεν εἰς τοῦτο;

— Βεβαίως δὲν ἤμην συνειθισμένος, ἀπεκρίθη τὸ μεираκίον ὄψαν ἐλευθέραν ἐξοδὸν εἰς τὰ μέγρι τοῦδε κεκρατημένα δάκρυά του. Ἡ δυστυχία τοῦ πατρός μου καὶ ἡ ἀξιοβρόχνητος κατάστασις τῆς μητρός μου μὲ ἀνάγκασαν εἰς τοῦτο.

— Καὶ πῶς εἶναι ὁ πατήρ σου;

— Ὁ πατήρ μου ἦτο εὐπόλητος καὶ εὐκατάστατος ἔμπορος, ὅς τις ἕνεκα τῆς χρεωκοπίας ἀνταποκριτοῦ του τινὸς ἠφανίσθη κατὰ κράτος. Καὶ ὁς τις πρὸς κολοφῶνα τῶν δυστυχιῶν μας, μὴ δυναθεῖς νὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὴν δυστυχίαν του, ἀπεθάνεν ἕνα μῆνα μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς λύπης. Ἡ μήτηρ μου, εἰς μικρότερός μου ἀδελφός, καὶ ἐγὼ ἐμείναμεν, ἐνδεεῖς ὅμως καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Εὐτυχῶς ἐγὼ μὲν εὐρὴν καταρύγιον παρ' ἐνὶ πατρικῷ φιλῷ. Ἡ δὲ μήτηρ μου ἠναγκάσθη νὰ ἐργάζεται μέχρι τοῦδε πρὸς συντήρησιν ἑαυτῆς καὶ τοῦ μικροτέρου μου ἀδελφοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην κατελήθη ὑπὸ πυρετοῦ τοσοῦτον κακοήθους ὥστε φοβοῦμαι πολὺ περὶ τῆς ζωῆς της. Ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ πράξω οὐδὲν πρὸς

βοήθειάν της, διότι ὑστεροῦμαι τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἱανροῦ χρημάτων. Μὲ φαίνεται, Κύριε, ὅτι εἶσθε ζῆνος, καὶ τὸ ἦθος σας μὲ ἐνεθάρρυνε τόσον, ὥστε ἐτόλμησα πρῶτον ἦθῃ νὰ κατασιγάσω τὴν αἰδῶ τὴν ὁποῖαν αἰσθάνομαι, καὶ νὰ ζητήσω ἐλεημοσύνην. Δι' ἀγάπην Θεοῦ! σὰς παρακαλῶ λοιπὸν εὐσπλαγχνισθῆτε τὴν ἀθλίαν μου μητέρα, καὶ πράξετε τὸ κατὰ δύναμιν ὅως δυναθῶ νὰ τὴν σώσω.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν λόγων τούτων ἔδωκεν ἐλεθέραν ἐξοδὸν εἰς τὰ δάκρυά του, τὰ ὁποῖα κατεσπάραξαν τὴν καρδίαν τοῦ ἀγνωστού.

— Εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, τὸν λέγει, ἡ κατοικία τῆς μητρός σου;

— Ὁχι, Κύριε, εἰς τὸ τέλος τῆς συνοικίας ταύτης, ἐντὸς τοῦ τρίτου πατώματος τῆς τελευταίας πρὸς ἀριστερὰν οἰκίας.

— Δὲν τὴν ἐπισκέψῃ εἰσέτι ἰατρός τις;

— Ἐπήγχινα πρὸς ἀνάζήτησίν του, ἀλλὰ δὲν εὗρω οὐδὲ μὲ τί νὰ ἀνταμείψω τὴν ἐπίσκεψίν του. οὔτε πῶς νὰ προμηθευθῶ τὰ χρειώδη ἰατρικὰ ἄτιμα θέλει διατάξει.

Ὁ ἀγνωστος ἔσυρε τὸ βαλάντιόν του καὶ λαβὼν φιορίνια τινα τὰ ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν εἰπὼν Ἰταπαγε ὅσον τάχιον νὰ εὕρῃς ἰατρόν τινα νὰ τὴν βοηθήσῃ. Τὸ δὲ μεираκίον ἀφοῦ μὲ τὸν ἀπλούστερον ἐνταυτῷ καὶ ἐκφραστικώτερον τρόπον εὐγνώμονος καρδίας τὴν εὐχαρίστησεν, ἀνεχώρησε δρομαῖον.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ὁ ἀγνωστος ἀπεφόσισε νὰ ὑπάγῃ ὁ ἴδιος πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς δυστυχῆς Χήρας. Ἀναβὰς τὴν κλίμακα εἰσῆλθεν ἐντὸς ἀθλίου τινος κοιτωνίσκου, οὐδὲν ἄλλο περιέχοντος εἰμὴ ἀγύρινα τινα σκαμνία, μαγειρικά τινα σκευῆ, τράπεζαν τινα ἀθλίως κατεσκευασμένην, παλαιὰν τινα σκευοθήκην, τὴν κλίνην ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ ἀσθενής, καὶ ἐν μικρὸν κλινίδιον τῆς γωνίας. Ἡ ἀσθενῆς εὐρίσκετο εἰς τρομερὰν ἀγωνίαν, ὁ δὲ μικρός της υἱὸς παρὰ τὴν κλίνην της ἔκλαιεν; τὸν ὁποῖον αὐτὴ, ἡ ἀνάγκην παρηγορίας ἔχουσα, ἐζήτηε ματαίως νὰ παρηγορήσῃ. Ὁ ἀγνωστος συγκινημένος ἐπλησίασε καὶ ἤρχισεν ἰατρικῶς νὰ τὴν ἐρωτᾷ πῶς πάσχει κλ. Ἀφοῦ τοῦ ἀπεκρίθη συντόμως περὶ ὄλων τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας της, δακρύσασα καὶ ἀναστεναζάσα:

— Ἄ! Κύριε, τὸν λέγει, ἡ κυρίως αἰτία τῆς ἀσθενείας μου ἄλλη εἶναι, καὶ τοιαύτη ὥστε ἡ ἰατρικὴ οὐδὲν πρὸς αὐτὴν δύναται. Εἶμαι μήτηρ, καὶ μήτηρ ἀθλία δυστυχῶν τέκνων. Αἱ δυστυχίαι μου καθὼς καὶ αἱ τῶν τέκνων μου, ἔχουσι βαθέως τετραωμένην τὴν καρδίαν μου. Ὁ θάνατος μόνος θέλει δώσει τέλος εἰς

τὰ δεινά μου, ἀλλὰ τοῦτο προξενεῖ τρόμον ἀναλογιζομένη τὴν μόνωσιν εἰς ἣν θέλουν μείνει τὰ δυστυχῆ τέκνα μου.

Περιέγραψεν ἀκολούθως εἰς αὐτὸν τὰ δεινά της, τὰ ὁποῖα ὁ ὑποτιθέμενος ἰατρός ἐπηρεασμένη ὅτι ἀλλὰχόθεν ἐγνώριζε αὐτὰ καὶ ὅτι ἐκ νέου ἐκίνουν αὐτὸν εἰς οἶκτον. Μετὰ τὸ τέλος μὴ ἀπελπίζεσαι, τίς λέγει, ὁ Θεὸς δὲν θέλει σ' ἐγκαταλείψει ἀβοήθητον. Σὲ συλλυποῦμαι διὰ τὴν δυστυχίαν σου, ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι πολυεύσπλαγχνος· ὅχι, δὲν θέλεις μείνειν ἀβοήθητος. Σκεφθῆτε μόνον ὅτι εἶναι χρεῖα νὰ ζήσῃτε εἰσέτι διότι ἡ ζωὴ σας εἶναι πολύτιμος διὰ τὰ τέκνα σας. Ἀκολούθως ἐζήτησε χάρτην πρὸς γραφήν. Αὐτὴ ἔσχεσε σελίδα τινα τοῦ βιβλίου ἐφ' οὗ ἐγυμνάζετο τὴν ἀνάγνωσιν τὸ ἑπταετῆς περίπου τέκνον τὸ καίμενον παρὰ τὴν κλίνην· γράψας δὲ γραμμὰς τινας ἐπ' αὐτοῦ, ἡ θεραπεία αὐτὴ θέλει ἀρκετὰ σὰς ὠφελήσει, καὶ ἐλπίζω ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἦσθε ὑγιής· καὶ ἀφῆσας τὸ γραμμάτιον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀνεχώρησεν.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός· Ἀγαπητῆ μου Μήτηρ τῆς λέγει, ἐνεθάρρυνθητε ὁ Θεὸς μᾶς εὐσπλαγχνίσθη. Παρατηρήσατε τὰ χρέματα ταῦτα, μὲ τὰ ἐπρόσφερε τὴν προῖαν ταύτην γενναίως, κύριός τις, καὶ μέλλουν νὰ μᾶς ἐπαρκέσουν διὰ πολλὰς ἡμέρας. Ἐπήγα δὲ πρὸς ζήτησιν ἰατροῦ, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου ἔρχεται. Πραῦνατε λοιπὸν τὴν λύπην σας καὶ παρηγορηθῆτε ὀλίγον. Ἄ! υἱέ μου, εἶπεν ἡ μήτηρ, εἴθε νὰ σ' ἐναγκαλισθῶ, ὁ Θεὸς βέβαια εἰπήκουσε τῶν εἰλικρινῶν δεήσεών σου. Πρὸ ὀλίγου εἰσέτι ὥρας μὲ ἐπισκέψῃ ἰατρός τις πάντῃ ἀγνωστός μοι· παρατήρησε τὴν συνταγὴν τὴν ὁποῖαν ἀφῆσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ὑπαγε νὰ ἐκτελέσῃς τὰ διαταττόμενα. Τὸ τέκνον ἔλαβε τὸ γραμμάτιον καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ, ἐφάνη εἰς ἄκρον ἐκπεπληγμένον, ἀλλὰ ἀναγνώσας αὐτὸ καὶ δευτέρον, Ἄ! Μήτηρ, ἐξεφώνησεν, εἶναι ποτὲ δυνατόν! Ἡ Μήτηρ ἐκθαμβος καὶ κατεπεπληγμένη λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἐν ἀκαρεῖ τὸ διατρέχει... Ὁ Θεὸς μου ὁ Ἀυτοκράτωρ... ἐξεφώνησεν ἀφῆσασα ἐκ τῶν χειρῶν της τὸ γραμμάτιον καὶ μείνασα ὡς κερκυνόβλητος. Ἦτο δὲ τοῦτο διάταγμα τοῦ Ἀυτοκράτορος Αὐγαύστου Ἰωσήφ, δι' οὗ οὗτος ἐχορήγει εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἰδίου ταμείου γενναίαν συνδρομήν. Ὁ ἰατρός φθάσας κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν συνέδραμε τὴν μητέρα νὰ ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις της, τὰς ὁποίας εἶχε χάσει ἕνεκα τῆς ἐκπλήξεως. Πρὸς τούτοις αἱ ἀναγκαῖαι θεραπείαι ἤρκεσαν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἀποδώσουν τὴν υγιάν εἰς τὴν ἀσθενῆ τῆς ὁποίας κυριωτέρα αἰτία ἦτο ἡ δυστυχία. Ὁ δὲ μονάρχης ἐπαινιούμενος καὶ εὐλογούμε-

νος, εἶχε πρὸς τούτοις τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ κατέστησεν εὐτυχῆ, τιμίαν σκληρῶς ὁμως ὑπὸ τῆς τύχης καταδιωχθεῖσαν εἰκογένειαν.

Σ. Μ. Εἴθε πολλοὶ Συνταγματικοὶ Βασιλεῖς νὰ ἐμμοῦρτο τὸ παράδειγμα τοιούτων Ἀυτοκρατόρων!!

ΟΙ ΝΑΝΟΙ.

Οἱ Νάνοι εἶναι ὄντα, τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἔπαθον γενικὴν ἐλάττωσιν, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀνάστημα εἶναι ἐπαισθητῶς μικρότερον καὶ ἀπὸ τὸ μεσαῖον ἀνάστημα τοῦ εἶδους των. Ὁ ὄρισμός οὗτος ἐφαρμόζεται καταλλήλотаτα εἰς τὸν Μαθηῖαν Γουλλίαν, νάνον ἡλικίας 22 ἐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐπαρρησιασθῆ τὸ 1836 εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν. Ἀπὸ γονεῖς ὑγιεῖς καὶ εὐρώστους γεννηθεῖς, ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ αὐξάνῃ εἰς ὅταν ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν πέντε ἐτῶν. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἦτο ὀγκώδης, τὸ πρόσωπόν του κανονικόν καὶ ἄνευ τριχῶν, τὸ στῆθος του μέγα καὶ ἐξέχον, οἱ βραχίονες καὶ αἱ κνήμαί του ἀκριβῶς ἀνάλογοι μὲ τὸ ὕψος τῶν 3 ποδῶν του.

Οἱ ἐρχαῖοι συγγραφεῖς διάφορα ἀνεφέραν περὶ τῶν Νάνων, καὶ παραδέχονται μάλιστα ὀλόκληρα ἔθνη Νάνων εἰς τὰς ξηρὰς καὶ ἀκάρπους χώρας τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ ἰδέα αὕτη ὅμως εἶναι ἄνευ βάσεων, καὶ οἱ Τρωγλοδύται τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ οἱ Πυγμαῖοι (Σπιθθαμιαῖοι) οἵτινες λέγει ὁ Ὀμπρος ὅτι πολεμοῦσιν ἀδιακόπως μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἶναι φαντασιώδη ἔθνη. Μῦθοι δ' ἀκόμη εἶναι καὶ ὅσα λέγουσι περὶ τινῶν ἀτόμων, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ ποιητοῦ Φιλίππα, περὶ οὗ ἀναφέρουσιν ὅτι ἦτε τόσον λεπτός καὶ ἐλαφρὸς, ὥστε ἦεν ἀναγκασμένος νὰ φορῇ μολύβδινα ὑποδήματα διὰ νὰ μὴ σηκόνεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον τοὺς Νάνους, καὶ ὁ Μάρκος Ἀυρηλιὸς εἶχε Νάνον δύο ποδῶν ὕψος ἔχοντα, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκάλεε ἐπὶ τούτῳ Σίσυφον. Ὁ δὲ Δομιτιανὸς ἐσύναξεν ὄσους πολλοὺς ἠδυνῆθη, διὰ νὰ κάμῃ ἐν σώμα μονομάχων.

Ὅτε οἱ Ἰσπανοὶ εἰσέβαλον εἰς τὸ Μεξικόν, ἤρσαν εἰς τὸ παλῆτιον τοῦ Μοντεζούμα πολλοὺς Νάνους, τοὺς ἐποίους ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἶχε πρὸς διασκέδασίν του. Εἰς τὴν Εὐρώπην ἀφοῦ ἔπαυσε περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ αἰῶνος ἡ συνήθεια τοῦ νὰ ἔχωσι Μετεωριστὰς, ἔλαβον τὴν θέσιν αὐτῶν οἱ Νάνοι. Αἰκατερίνη ἡ ἐκ Μεδίκων εἶχε συνάξει μέγαν ἀριθμὸν ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, τοὺς ὁποῖους καὶ εὐχαριστεῖτο νὰ συνδέη

εί; γάμους, οίτινες όμως και έμεινον σχεδόν πάντοτε άγνητοι. Λέγεται δε μάλιστα περί τινος Έκλεκτορίδος του Βραδεδούργου, ότι μολονότι έπροσπάθει πολύ, δέν έστάθη τρόπος νά κάμη γενεάν Νάνων. Είναι δε περίεργον ότι πολλών Νάνων οί γονεΐς είναι ίκανώς ύψιλόσωμοι.

Ο Νανισμός ένιστε παρέρχεται. Ούτω παΐς τις μέχρι του δεκάτου έκτου έτους τής ηλικίας του διαμένων Νάνος, άκολουθως άνεπτύχθη ταχέως και έφθασεν εις ύψος πέντε ποδών. Και τανάπαλιν, πολλοί οίτινες μέχρι τινός είχαν τακτικά τά μέλη, αυξανόντες εις τήν ηλικίαν έμειναν Νάνοι.

Οί Νάνοι είναι γενικώς άνήσυχοι και όλαι των αι δυνάμεις και τά πάθη άνεπτύσσονται πρωϊμώτερον εις αυτούς, και έπομένως και τό γήρας τούς καταλαμβάνει ταχύτερον. Είς επί τό πλείστον ζώσιν έως τό 25 έτος, άλλοι όμως φθάνουσι και εις ώριμην ηλικίαν. Περιφημότερος μεταξύ των Νάνων ό Βαβής, ό πατριάρχης Βορβιλάσκιος. κλ. Πολλοί δ' εξ αυτών έδειξαν και μεγάλην γενναϊότητα, έν οίς ό Ιέρφης Χουδσων, ένουούμενος τής Ερρίκέττας βασιλίσσης τής Άγγλίας, ός τις παροργισθείς κατά τινος Κρόφτ, τόν έκάλεσεν εις μονομαχίαν, και αναβάς επί του ίππου, τόν έθανάτωσεν εύθως διά του πυροβόλου.

Ε.

Ο ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Β΄.

Μεταξύ των πολλών οίτινες έζητουν ν' άπολυώσωσι χάριτας παρά Φρειδερίκου του Μεγάλου, υπήρχε και τις έπίσημος και άνδρείος αξιωματικός, ός τις διά διαφόρους τής τύχης του περιπετείας είχε κατακτήσει εις μεγίστην ένδειαν. Εξήτει δ' ούτως σύνταξιν παρά του βασιλέως, και ή ανάγκη του τόν καθίστα ένυπόφορον και ένοχλητικόν. Ο δέ Φρειδερίκος κατά πρώτον μόν τόν ύπέσχετο και τόν έλεγε νά προσμένη όλίγον, άκολουθως όμως βαρυνθείς από τας έπιμόνους αίτήσεις του, διέταξε νά μή τόν άφίνωσιν εις τό έξης έλευθέραν τήν προς αυτόν είπαδον. Ούτω δέ ό αξιωματικός έλησμονήθη, και ούτε καν λόγος έγίνετο περί αυτού. Μίαν δέ των ήμερών έδειξαν εις τόν βασιλέα σάτυραν τινά πολλά έγγκτικην. Τοιαύτα έγίνοντο συχνάκις, και ό Φρειδερίκος έσυνείθιζε νά τά θεωρή με όμμα καταφρονήσεως. Άλλ' έπειδή εις ταύτην παρεύρετο

πολύ τό όνομά του, τοσοούτον παρωργίσθη, ώστε έπρόσφερε πενήτην χυσούς Λουδοβίκους εις τόν όστις ήθελε τόν φανερώσει τόν συγγραφέα αυτής.

Τήν έπιούσαν δ' ό αξιωματικός έφάνη εις τήν θύραν των άνακτόρων, παρακαλών νά τόν άφήσωσι νά εισέλθη. Κατ' άρχάς οί ύπρέται τόν έμπόδιζον κατά τήν διαταγήν του κυρίου των, άλλ' έπειδή επέμενε τελευταίον τόν έδόθη ή άδεια νά παρήσιασθῆ εις τόν Βασιλέα, όστις και άναγνωρίσας ότι ήτον εκείνος όστις τόν ήνώχλει πολύ, — Διατί πάλιν ήλθες έδώ τόν ήρώτησε με ταραχήν: — Δια τούς πενήτην χυσούς Λουδοβίκους, άπεκρίθη εκείνος, και όχι διά τήν σύνταξιν. Εγώ είμαι ό ποιητής τής σατύρας' φυλάκωσέ με και παιδεύσέ με κατά τούς νόμους, πλην στείλε τά χρήματα εις τήν γυναίκα και τά τέκνα μου διά νά τά λυτρώσῃ από τήν πείναν. — Πρέπει νά σέ στείλω, είπεν ό Φρειδερίκος εις τό Σπανδών, (όπου δηλαδή κατεδικάζοντο διά βίου οί πταιήται). Στείλέ με εκεί, άπεκρίθη ό αξιωματικός, αλλά στείλε και εις τήν οικογένειάν μου τήν όποιαν ύπεσχεθῆς άνταμοιβήν. — Ο Φρειδερίκος δέ πάρευτα γράψας έπιστολήν τινά, και σφραγίσας αυτήν, τήν ένεχείρισεν εις τόν αξιωματικόν διά νά τήν φέρη εις τόν άρχηγόν του Σπανδών, με διαταγήν όμως νά μή τήν άνοιξωσι πρό του άπογεύματος. Έστειλε δέ μετ' αυτού και αρκετούς φυλάκας διά νά τόν φυλάττωσι μέχρι τής προσδιορισμένης ώρας. Φθάσας δ' ό αξιωματικός εις τό Σπανδών, ένεχείρισε τήν έπιστολήν εις τόν άρχηγόν του φρουρίου, και συνεκάθησε μετ' αυτού, προσμένων άνυπομόνως νά ιδῆ τά έν αυτή έμπεριλαμβανόμενα.

Τελευταίον δ' άνοιξαντες τήν έπιστολήν, άνέγνωσαν τά ακόλουθα. — Ο φέρων τήν παρούσαν μου διορίζεται άρχηγός του φρουρίου Σπανδών, όπου ήλούσι φθάσει μετ' όλίγον ή σύζυγος και τά τέκνα του, φέροντες μεθ' έαυτών πενήτην χυσούς Λουδοβίκους. Ο δέ πρώην άρχηγός του φρουρίου άς περάσῃ εις Ποστιδάμιον, όπου είναι έτοιμή άλλη θέσις καλύτερα δι' αυτόν. — Είναι δέ των άδυνάτων νά παραστή τις πόσον έθαύμασαν και οί δύο, βλέποντες με ποίαν φιλανθρωπίαν ό Βασιλεύς έπαιδεύσε τόν συγγραφέα τής Σατύρας.

Πρ. Ηθ.

ΠΕΡΙ ΕΥΜΑΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

(Συνέχεια Αριθ: 22.)

Ίδού έπαριθμήσαμεν τά κυριώτερα περιστατικά περί του παραδόξου τούτου ζώου, όσα εξισορήθησαν από αξιοπίστους περιηγητάς, και από τούς ιδόντας και εξείασαντας αυτό εις τήν Εύρώπην.

Αφ' όλα τά τεράποδα των εποίων τήν Εξορίαν και ήθη γνωρίζουεν ακριβώς, ό έλέφας είναι τό περιεργότερον διά τήν ευμάθειαν και θυμοσοφίαν του. Μολονότι τό άνάστημά του είναι τερατώδες, και τά μέλη του χονδροειδή και δύσμορφα και ένεκα τούτου φαίνεται άμβλύς τόν νούν και εύθύτης, ή εύφνία του είναι μεγάλη, ή σύνεσις του και ή γαλήνιος ή σεμνοπρεπής διαγωγή του είναι σχεδόν άπίστευτα. Είναι τό μεγαλύτερον και ισχυρότερον των επί γῆς ζώων. Καίτοι φύσει άνδρείος, αι διαθέσεις του είσιν ήπια και ειρηνικαί. Είναι κοινωνικόν ζώον, και σπανίως άπαντάται μόνος εις τά δάση. Όταν αισθάνονται κίνδυνον, ή κάμνωσιν έπιδρομάς εις τούς καλλιεργημένους άγρούς, οί έλέφαντες συναθροίζονται εις άγελας. Ο γεροντότερος προηγείται, και ό έχων τά δευτερεία κατά τήν ηλικίαν γίνεται άρχηγός, οί δέ νεώτεροι και άσθενέστεροι κατέχουσι τό κέντρον. Είς τά δάση και εις τας έρήμους πορεύονται με όλιγωτέραν προσοχήν, αλλά ποτέ δέν άποχωρίζονται άπ' άλλήλων τόσον, ώστε νά μήν έμπορώσι νά συμβοηθώνται, άν επέλθη κίνδυνος. Μια άγέλη έλεφάντων σχηματίζει φοβεράν σπειραν. Οπυδήποτε πορεύονται, τό δάσος φαίνεται ως νά κλίνη έμπροσθέν των, Κρημνίζουσι τούς κλάδους, από τούς όποιους βόσκονται, και άν έμβωσιν εις πεφραγμένον άγρον ταχέως φθείρουσιν όλους τούς κόποις του γεωργού' αι έπιδρομαί των είσι τόσον πλέον τρομεραί, καθ' όσον δέν ύπάρχει μέσον του νά τας άποκρούσῃ τις, διότι απαιτείται εις μικρός στρατός διά νά προσβάλλη άγέλην ούτω πως ήνωμένην. Μόνον όταν τύχη εις ή δύο έλέφαντες νά μείνωσιν όπισθεν των λοιπών, τότε οί κνηγοί τολμώσι νά μεταχειρισθώσι τήν τέχνην και εύφνίαν των εις τό νά τούς προσβάλλωσι' διότι οιαδήποτε άπόπειρα του νά ένοχλήσῃ τις τήν άγέλην ήθελεν είσθαι βέβαιος θάνατος. Όταν τούς έρεθίσῃ τις άμέσως προχωροῦσι κατά του ύβριστοῦ, τόν σφενδορίζουσι εις τόν άέρα με τας προβοσκίδας, και έπειτα τόν καταπατοῦσιν υπό τούς πόδας των, ή μάλλον

ζήλας σαρκών και όστών. Άλλά δέν πρέπει νά συλλάβῃ τις κακήν ιδέαν περί του χαρακτήρος του ευγενοῦς τούτου και μεγαλοπρεπούς ζώου. Με δύναμιν και αξιοπρέπειαν εκδικείται πᾶσαν ύβριν, άλλ' όταν δέν ένοχλήται προπετώς ή δέν πάσχη τινά βλάβην, ποτέ δέν δεικνύει έχθρικήν διάθεσιν κατά του άνθρώπου, ή κόνενός άλλου ζώου. Οί έλέφαντες τρέφονται εξ όλοκλήρου με φυτά, και δέν αγαπῶσι τας αίματοχυσίας. Τόσον μεταδοτικήν και γενναίαν διάθεσιν έχουσιν, ώστε όσάκις τις εξ αυτών τύχη νά εύρη πλουσίαν νομήν, άμέσως είδοποιεί τούς συντρόφους του, και τούς προσκαλεί νά συμμεθέξωσι τής άγαθής του τύχης.

Ο έλέφας έχει μόν οδους τας αισθήσεις έντελείς, αλλά κατά τήν άφήν υπερβαίνει πάντα τά κτήνη. Η προβοσκίς του είναι τό κυριώτερον όργανον ταύτης τής αισθήσεως. Είς έλέφαντα δεκατέσσαρας πόδας ύψηλόν ή προβοσκίς έχει όκτώ περίπου ποδών μήκος, και πέντε ήμισυ ποδών περιφέρειαν εις τήν βάσιν της. Αυτή είναι ευμεγέθης σαρκώδης σωλήν, διηρημένος εις δύο καθ' όλην τήν έκτασιν του κοίλου του διά διαφράγματος, και επιδέχεται κινήσιν κατά πᾶσαν διεύθυνσιν. Το ζώον έμπορεί νά τήν συστάλῃ ή νά τήν έκταίνῃ κατ' άρέσκειαν. Αντιστοιχεί δέ καθ' όλα προς τήν χείρα του άνθρώπου, διότι δρᾶται μεγάλα άντικείμενα με δύναμιν, και τό άκρον της έμπορεί νά πιάνῃ δραχμήν ή καρφοβελόνην. Η προβοσκίς κάμνει τόν έλέφαντα εξ ίσου επιδέξιον, ως αι χείρες τόν πίθηκον. Αυτή χρησιμεύει άντι χειρῶν και βραχιόνων. Δι' αυτού του όργάνου ό έλέφας άνασηκόνει μεγάλα ή μικρά σώματα εις τό ζόμα του, τό φορτόνει εις τήν όάχιν του, τό έναγκαλίζει σφικτά, ή τό άποθρίπτει μακράν με όρμήν. Είς τήν φυσικήν κατάσασιν, και τελείαν έλευθερίαν, αι διαθέσεις του έλεφάντος δέν φαίνονται ούτε σκληραί ούτε θηριώδεις. Αυτοί είσιν ήπια ζώα, και ποτέ δέν βάλλουσιν εις ένεργείαν τήν δύναμιν των, ούτε μεταχειρίζονται τά όπλα των, ειμή προς ίδίαν των άμυναν, ή δι' υπεράσπισιν των συντρόφων των' έτι ζεσημένοι όντες τής διδασχής του άνθρώπου, έχουσι τήν σύνεσιν του Κάσορος, τήν επιδειξιότητα του Πιθήκου, και τήν όξύνοιαν του Κυνός. Είς τά νοητικά ταύτα προτερήματα προσίθενται τά πλεονεκτήματα υπερμέτρου συστήσης ισχύος, και πείρας και γνώσεως, τας όποιίας άποκτά εις τήν μακροχρονίον ζωήν διακοσίων έτών τουλάχισον. Με τήν προβοσκίδα του άνασπᾶ δένδρα. Με μίαν ώθησιν του σώματος του κρημνίζει ένα τοίχον. Είς τήν τερατώδη ταύτην δύναμιν, προσθέτει άνδρείαν,

φρόνησιν καὶ μετριοπάθειαν. Ἐπειδὴ ποτὲ δὲν προσβάλλει τινὰ εἰμὴ δταν τὸν ἐνοχλήσωσιν, ἀγαπᾶται παρὰ πάντων, καὶ διὰ τὰ ζῶα τὸν σέβονται, διότι κἀγὼ δὲν ἔχει αἰτίαν νὰ τὸν φοβῆται. Ἀνεκαθεν οἱ ἀνθρώποι εἶχον σέβας διὰ τοῦτο τὸ μεγαλοπρεπέστατον καὶ οὐνετώτερον πάντων τῶν ἐπιγείων ζῶων. Οἱ παλαιοὶ τὸ ἐθεώρουν ὡς θαῦμα τῆς φύσεως, καὶ ἀληθῶς αὐτὸ εἶναι ἐν ἐκ τῶν μεγαλύτερων κατορθωμάτων τῆς. Ἄλλ' ἐκείνοι ὑπερεξετίμησαν πολὺ τὰ προτερήματά του. Ἄνευ δισταγμοῦ ἀπένευμαν εἰς αὐτὸν ὑψηλὰς νοητικὰς δυνάμεις, καὶ ἠθικὰς ἀρετὰς. Ὁ Πλίνιος, ὁ Αἰλιανὸς, ὁ Πλούταρχος καὶ ἄλλοι μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀπέδωσαν εἰς τοὺς ἐλέφαντας ὄχι μόνον λογικὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ ἔμφυτον τινα θρησκείαν, ἐν εἶδος καθημερινῆς λατρείας τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης, τὴν χρῆσιν τοῦ λουτροῦ δι' ἀγνισμόν πρὶν τῆς τοιαύτης λατρείας, ἐν πνεῦμα μαντείας, εὐλάβειαν πρὸς τὸν Οὐρανόν, καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς ὁμοίους των, τοὺς ὁποίους συντρέχουσιν εἰς τὴν ὄραν τῆς τελευτῆς των, καὶ μετὰ θάνατον τοὺς καταβρέχουσι με δάκρυα, καὶ σκεπάζουσι τὰ σώματά των με χῶμα.

Ὅταν ἡμερωθῆ καὶ διδαχθῆ ἀπὸ τὸν ἀνθρώπων ὁ ἐλέφας ἀποκαθίσταται ταχέως τὸ ἡπιότερον καὶ δουλικώτερον πάντων τῶν οἰκιδίων ζῶων ἀγαπᾷ τοὺς ἐπιμελητὰς του, τοὺς θωπεύει, καὶ προλαμβάνει τὰς διαταγὰς του. Μανθάνει νὰ καταλαμβάνῃ τὰ νεύματα καὶ νὰ ἐνοῆ τὴν ἔκφρασιν τῶν φωνῶν του. Διακρίνει τοὺς τόνους τῆς προσταγῆς, τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ ἐπαίνου, καὶ κανονίζει τὰς πράξεις του διὰ τῆς συνέσεώς του. Ποτὲ δὲν παρακούει τὴν φωνὴν τοῦ κυρίου του· αἱ διαταγαὶ του ἐκτελοῦνται προθύμως μὲν ἀλλ' ἄνευ βίας. Τὰ κινήματά του εἰσὶ πάντοτε μετρημένα καὶ μεσκέψιν, καὶ ὁ χαρακτήρ του φαίνεται, ὅτι ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν βαρῦτητα τοῦ ὄγκου του. Διὰ νὰ εὐκολύνῃ τοὺς ἀναβάτας του μανθάνει εὐχερῶς νὰ κλίνῃ τὰ γόνατά του. Μετὴν προβοσκίδα χαιρετᾷ τοὺς φίλους του, τὴν μεταχειρίζεται εἰς τὸ νὰ σηκῶν φορτία καὶ νὰ τὰ ἐπιφορτίζηται· ἀγαπᾷ νὰ ἐνδύεται, καὶ φαίνεται ὅτι σεμνύνεται εἰς τὰ λαμπρὰ ζολιοματά. Εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τὸν ἐνασχολοῦσιν εἰς τὸ νὰ σὺρη ἀμάξας, ἄροτρα καὶ ὀχήματα. Εἰς τὴν Τόαν, λέγει εἰς περιηγητῆς, ἐνασχολοῦνται πάντοτε μερικοὶ ἐλέφαντες ἐντὸς τῶν νεωρίων. Ἐν μᾶ τῶν ἡμερῶν ἐπήγα εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ὅπου ἐναυπηγεῖτο μεγάλη ναῦς, ἐκεῖ πλησίον ἦτο μία θείσις εὐφύχωρος γέμουσα ἀπὸ ξυλικήν· μερικοὶ ἀνθρώποι δένουσιν τὰ ἄκρα τῶν βαρύτερων δοκῶν με σχοινίον, τὸ ὁποῖον δίδουσιν εἰς τὸν ἐλέφαντα· οὐ-

τος τὸ φέρει εἰς τὸ ζῶμα του, καὶ ἀφοῦ τὸ περιτυλιξῆ κύκλῳ τῆς προβοσκίδος του τὸ σῦρει ἄνευ ὁδηγοῦ εἰς τὸ μέρος ὅπου καιασκευάζεται τὸ πλοῖον, φθάνει μόνον νὰ τοῦ δείξωσι τὸ μέρος, ἀπαξ. Ἐνίοτε σῦρει δοκοὺς τόσον μεγάλας, ὡς εἴκοσι ἀνθρώποι δυσκόλως ἤθελον δυνηθῆ νὰ τὰς κινήσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἐξέπληξεν ἐτι μᾶλλον, ὅταν ἄλλαι δοκοὶ ἐμπόδιζον τὴν διόδον, αὐτὸς ὑψονε τὰ ἄκρα τῶν ἰδικῶν του δοκῶν διὰ νὰ ἐμπορέσωσι νὰ περάσωσιν εὐκόλως ὑπεράνω τῶν κατὰ γῆς κειμένων· ἠδύνατο ὁ ἐμπειρότερος τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸ κατορθώσῃ καλῆτερα; Ὅταν ἐργάζεται ὁ ἐλέφας, ἔλκει μετ' ὑπομονῆν, καὶ ἂν τὸν περιποιῆται τις ὡς πρέπει δὲν δυσφορεῖ ποτε. Ὁ ὁδηγὸς τοῦ ζῶου κάθηται συνήθως ἐπὶ τοῦ τραχήλου του, καὶ μεταχειρίζεται ἀγκυλωτὴν σιδηρὰν ῥάβδον, ἢ ὄβελόν, μετὴν ὁποῖαν κενᾶ τὴν κεφαλὴν ἢ τὰ νῶτα διὰ νὰ τὸ κινήσῃ εἰς τὰ ἐμπροσθεν ἢ νὰ τὸ κάμῃ νὰ ζυραφῆ. Ἄλλὰ συνήθως οἱ λόγοι ἀρκοῦσιν. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσις τῶν ἐλεφάντων εἶναι ἐνίοτε τόσον ἰσχυρὰ καὶ μόνιμος, ὡς μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον ἀπὸ τὴν λύπην, δταν ἔτυχεν εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ θυμοῦ των νὰ φονεύσωσι τὸν ὁδηγὸν ἢ ἐπιμελητὴν των.

Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς πυρίτιδος, οἱ ἐλέφαντες ἐνησχολοῦντο εἰς τὸν πόλεμον ἀπὸ τὰ Ἀφρικανὰ καὶ Ἀσιατικὰ ἔθνη. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, λέγει ὁ Σχουτῶν, οἱ βασιλεῖς τῆς Κεϋλάνης, τῆς Πηγοῦ καὶ τῆς Ἀρακὰν μετεχειρίσθησαν τοὺς ἐλέφαντας εἰς τὸν πόλεμον. Γυμνὰ ξίφη ἐδέοντο εἰς τὴν προβοσκίδα των, καὶ ἐπὶ τῶν νῶτων των ἐγείροντο μικροὶ ξύλινοι πύργοι, οἵτινες περιείχον πέντε ἢ ἕξ ἀνδρας ὀπλισμένους με ἀκόντια καὶ ἄλλα ὄπλα. Οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ὁμως ἔμαθον τὴν φύσιν αὐτῶν τῶν τερατιῶδων πολεμιστῶν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΙΟΥΔΑΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ.

Οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰς παραδόσεις των ἀναφέρουσι τὸν ἀκόλουθον περὶ τοῦ Ἀβραάμ μῦθον.

Παρόρησιασθεῖς ποτε ὁ Ἀβραάμ ἐνώπιον τοῦ τυράννου Νεβρώδ, ἐβιάζετο παρ' αὐτοῦ διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸ πῦρ. « Μείγισε Βασιλεῦ, τὸν εἶπεν ὁ πατὴρ τῶν πιζῶν, δὲν ἤθελεν

εἶσθαι προτιμότερον νὰ προσκυνήσῃ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ἰσχυρότερον τοῦ πυρός, ὡς ἔχον τὴν δύναμιν τοῦ νὰ σβύη αὐτό;— Πολλὰ καλὰ εἶπεν ὁ Νεβρώδ, προσκύνησον τὸ ὕδωρ. — Στεγνῶθησόν μοι εἶπεν ὁ Ἀβραάμ σοχάζομαι ὅτι καλῆτερον εἶναι νὰ προσκυνήσῃ τὰ νέφη, ἅτινα εἶναι ἰσχυρότερα, διότι ταῦτα φερούσι τὸ ὕδωρ καὶ ῥίπτουσι αὐτὸ ἐπὶ τῆς γῆς. — Προσκύνησον τὰ νέφη, εἶπε τεισαγαμέτος ὁ Νεβρώδ, ἅτινα ὁμολογεῖς ὅτι ἔχουσι τοσαύτην ἰσχύν.— Ἄλλ' ἂν ἡ ἰσχύς πρέπει νὰ ἴσται τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μὲν, ἢ προτιμησῆς, εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὀφείλεται εἰς τὸν ἀνεμὸν ὅστις δύναται νὰ μεταφέρῃ ἐνθεν κἀκεῖσε τὰ νέφη.— Βλέπω, εἶπεν ὁ Νεβρώδ, ὅτι δὲν θέλομεν ἔχει καλὸν τέλος μετὸν φλόγαρον τοῦτον, Προσκύνησον τὸν ἀνεμὸν, καὶ θέλομεν σοὶ συγχωρήσῃν ὅλας τὰς ἀνοήτους σε προτιμᾶσεις.— Μὴ παροργίζῃσαι Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, δὲν δύναμαι νὰ προσκυνήσω οὔτε τὸ πῦρ, οὔτε τὰ νέφη, οὔτε τὸν ἀνεμὸν, οὔτε κἀνεν ἂν ἀπὸ τὰ ὅσα σὺ ὀνομάζεις Θεοίς. Ἡ δύναμις τὴν ὁποῖαν αὐτὰ ἔχουσι πηγάζει ἐξ ἐνός. Ὅντος, οὐ μόνον Παντοδυνάμοι, ἀλλὰ καὶ Πανοικτίμονος, καὶ Παναγάθου Δημιουργοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Καὶ αὐτὸν μόνον θέλω προσκυνήσει, καὶ αὐτὸν μόνον θέλω λατρεύσειν. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν θέλεις νὰ προσκυνήσῃς τὸ πῦρ, εἶπε μετὰ θυμοῦ ὁ τυράννος, ἀμέσως θέλεις αἰσθανθῆν τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν. Εὐθύς δὲ διέταξε νὰ ῥιφθῆ ὁ Ἀβραάμ εἰς καιομένην κάμινον, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρῶσατο αὐτὸν ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ πυρός καὶ τὸν ἀπεκατέστησε πηγῆν εὐλογίας εἰς πολλὰ ἔθνη.

ΑΙ ΟΙΗΣΕΙΣ ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣ ΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ.

Τίποτε δὲν συνεργεῖ τόπον εἰς τὸ νὰ κατασθῶμεν ἀξιογελαστοί, ὅσον ἡ μαγία νὰ νομιζώμεν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους ἀφ' ὅ,τι εἴμεθα, ν' ἀποδίδωμεν εἰς ἑαυτοὺς ἀξιοτήτα, τὴν ὁποῖαν δὲν ἔχομεν, νὰ σοχάζωμεθα, ὅτι προσηλόνομεν ὄλων τὰ ὄμματα, καὶ καθυποβάλλομεν ὄλων τὰς καρδίας, ἐνῷ μόλις ἀπὸ φρονίμου παραιτηθώμεθα ἀνθρώπους, οἱ δὲ ἄλλοι μᾶς διακρίνουσι μόνον διὰ νὰ εὐφραίνωνται με βλάβην μας, καὶ νὰ μᾶς δεικνύωσιν, ὡς τῶν ἀσειο-

Ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν τὸ :

Ἄλλ' ἠξέυρομεν τὸ :

Ἀκόμη καὶ τώρα, ἀκόμη καὶ τώρα
Δεισμούτης κρατοῦμαι ἀβλέπτου εἰρκτῆς,
Ἀκόμη καὶ τώρα ἢ πᾶσά μου ὦρα
Ἀγρίως μὲ ρίπτει εἰς χεῖρας σφαγῆς.

Ἀκόμη καὶ τώρα, μαῦρα ἀνδροβόρα
Φαντάσματα μ' ἔχουν εἰς λάκκους νεκρῶν,
Κ' ἄλύσεις χελκιδίων ὡς ἀγάπης δῶρα,
Καὶ εἰς μαῦρὸν μου πτώμα ἀνοίγουν χορὸν.

Ἀκόμη καὶ τώρα, εἰν' πᾶσά μου ὦρα
Ἐκροή πικρίας, δεινῶν ἐκροή,
Ἄχ! τὴν ἀνταλάσσω ὀλόφυχα τώρα
Μὲ θανάτου ὦραν βοροῦσαν ζωή.

Σφαδάζω, παφλάζω, τὰς σάρκας μου τρώω,
Τὰ σπλάγχνα μου φλέγουν, μοῦ φεύγ' ἡ ψυχὴ
Ἡ καρδιά μου τρίζει, καὶ ὅλα ἐν λόγῳ,
Ἄχ! ὅλα δικαίως, δικαίως ποινή.

Σβέσον Θεέ μου ὄργην σου, ἢ σβέσον
Τὸ φῶς αἰχμαλώτου δεσμώτου ζωῆς
Σβέσον τὸν τάλανα, ἢ φέρε μ' εἰς μέσον
Ὄπου καὶ ἄλλους θνητοῦς σου κρατεῖς!

Μολοντοῦτο

Ἰδέτε τὴν Ἑλληνίδα, τὴν ναρκίστινον Παρθένον' ὁ-
ποῖα βλέμματα μογεῖς σταλάζουσιν ἐκ τῶν καστανῶν
ὀφθαλμῶν της. Τὰς μελανὰς ὄφρες της χαριέντως ἐ-
ζωγράφισαν αἱ Χάριτες. Πλὴν εἰς τὸ στήθος της, ὡς
νά ἦναι καταπλακωμένον, ἐμποδίζεται ἡ ἀναπνοή της.
Ἡ πυξίς τῶν σ. οχασμῶν της στρέφεται πρὸς τὸ μέλλον
μόνον. Προαισθήματα ἀλγεινὰ τῆς μετατοπίζουσι τὴν
τρυφερὴν καρδίαν. Ὑφαίνει τὸν ἀδελφὸν τῆς μοίρας της
ἰστόν, καὶ δὲν ἠξέυρει ἂν θά της χρησιμεύσῃ, ὡς νυμ-
φοστόλισμα ἢ σάβανον. Εἶναι πτωχὴ καὶ ἡ Παρθενική
φιλοκοσμία της ἐκκεντᾷ τὴν ὄρεξιν χρυσοῦφάντων φα-
ρεμάτων. Δὲν εὐχαριστεῖται εἰς τοὺς φυσικοὺς θησαυ-
ροὺς τῆς ὠριότητός της, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ τοὺς αὐξήσῃ
μὲ νυκτεροφειγῆ πετράδια. Ὁ Παρθενόπιπτος υἱὸς τοῦ
ἄρχοντος τῆ προσφέρει ταῦτα, ὑποκλέπτων ἀπὸ τὸ
θησαυριστικὸν κατασταλακτῆριον τῶν ἰδρώτων τῶν
πτωχῶν. Ἐκεῖ, ἐκεῖ ἀναμφιβόλως εὐρίσκονται μεταλ-

Ο

ΒΑΛΜΙΕΡΟΣ.

(Συνέχεια).

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τρέγει καὶ ὁ Βαλμιέρος νὰ ἐ-
πισκερθῆ τὸν Δολσίον. Τὸν εὐρίσκει δ' ἐν μέσῳ τῆς
οικογενείας του κλαίοντα, καὶ παραδεδομένον εἰς τὴν
μεγίστην ἀπελπισίαν. Εὐθὺς δ' ἄτε ὁ Δολσίος τὸν
εἶδε, — Τί ἤλθες, κύριε, τὸν εἶπε, νὰ χαρῆς ἀπὸ τὴν
κατασχύνην μου, νὰ ἐπισκίρτησῃς εἰς τὴν συμφορὴν
μου... Καλὰ λοιπὸν ἐξεδικήθης...

— Πόσον ὀλίγον μὲ γνωρίζεις, εἶπεν ὁ Βαλμιέρος
μετὰ συμπαθείας· γνωρίζω, κύριε, πόσον τληρῶς ἐφέρ-
θης εἰς τὰς ἰδικὰς μου δυστυχίας, ὅτι ἦσο ὁ θερμό-
τερος τῶν ἐχθρῶν μου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τῶν κατα-
δικωτῶν μου· ἂν οἱ λοιποὶ ἤκουον τοὺς λόγους σου,
ἐγὼ ἔπρεπε νὰ ἤμην τώρα ἀποδιωγμένος ἀπὸ τὴν Αὐ-
ρηλίαν ὡς ὁ μέγιστος ἐγκληματίας.

— Κύριε, κύριε, εἶπεν ὁ Δολσίος, πλήρη κατα-
σχύνης!...

— Δὲν ἐμπορεῖς νὰ τὸ ἀρνηθῆς, εἶπεν ὁ Βαλμιέ-
ρος· δὲν εἶναι ὁμοῦς τώρα ὁ καιρὸς νὰ σὲ κάμνω τὰ
παράπονά μου· ἄλλη αἰτία μὲ φέρει ἐδῶ. Ἐρχομαι
νὰ σὲ παρηγορήσω, νὰ σὲ ἐνθαρρύνω νὰ μὴ ὑποκύψῃς
εἰς τὸ ἀπαισιον συμβεβηκὸς τὸ ὅποῖόν σὲ ἠκολούθησεν.
Ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριόν σου λέγουν ὅτι δὲν εἶσαι διό-
λου ἐπιλήψιμος, καὶ ὅτι ἐφέρθης πάντοτε καθ' ἅπασαν
τὴν ἀπαιτουμένην τιμιότητα. Χαίρου λοιπὸν τοὺς
καρποὺς τῆς ὑπολήψεώς σου. Ἄδικον τρώντι νὰ συγ-
χῆται ὁ θεὸς μὲ τὸν ἀνεψιόν, καὶ ἐγὼ πρῶτος δὲν
θέλω παῦσαι νὰ σὲ βλέπω, νὰ σὲ προσφέρω πᾶν τὸ
ὀφειλόμενον εἰς τὴν πάσχουσαν τιμιότητα. Μεγαλη-
τέρα κατ' ἀληθειαν δυστυχία δὲν ὑπάρχει ἀπὸ αὐτὴν
τὴν ὅποιον δοκιμάζεις τώρα, καὶ τὸ αισθάνομαι καὶ
ἐγὼ ὁ ἴδιος κάλλιστα. Πλὴν, κύριε, λίθε καὶ σὺ τὴν
σταθερότητά μου· ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς σου ἄς σὲ
ἐνθαρρύνῃ. Δὲν ἐξεπλήρωσας μέγχοι τοῦδε τὰ χρέη σου
κατὰ τὸ δέον.;

— Οἶμοι, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Δολσίος κλοῖων, τσο-
σαράκοντα ἐπὶ εἶμαι εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ κάνεις, κάν-
εις δὲν ἤγειρε τὸ ἐλάχιστον κατ' ἐμοῦ παραπονέον...
Τώρα ποῦ νὰ ὑπάγω; ποῦ νὰ κρυφθῶ;

— Νὰ κρυφθῆς; μόνον τὸ ἐγκλημα ζητεῖ τὸ σκό-
τος. Ἄν ἤμην εἰς τὸν τόπον σου, ἤθελα ἐξακολουθεῖ
τὸ ἔργον μου, χωρὶς νὰ ἀφήσω διόλου τὴν Αὐρηλίαν.
Θέλεις ἰδεῖν ὅτι ἡ ἀνόητος πρόληψις θέλει ἀπαυδῆσαι
τέλος πάντων, ἢ θέλει κἂν μαλαθῆ... Καὶ ἔπειτα πέ-
λιν ὁ ἀνεψιός δὲν εἶναι καὶ πατήρ, ἐπρόσθεσεν ὁ Βαλ-
μιέρος στενάζων βαθέως!

λευμένοι καὶ οἱ ἰδρώτες τοῦ Πατρὸς τῆς Παρθένου.

Ὁ Νυκτοβάτης υἱὸς τὰ λαμβάνει ἀπὸ τὴν μυστικὴν
ἐκβολὴν τῶν ἀρπαγῶν, καὶ τὰ ἐπιναφέρει εἰς τὴν ἐξ-
αντληθείσαν πηγὴν. Ὁ δίκαιος! Ὁ εὐαίσθητος!! Καὶ...
δικτὶ οἱ λόγοι ὅπου καὶ αὐτοὶ λύονται εἰς παράστασιν
φοβεροῦ... Ἄχ! Παρθενόσφαγα ρεῖθρα!... Παρθενικὰ
αἵματα!... Τῆς ἤρπασε τὸν λεπτότατον αἰθέρα τοῦ
φυσικοῦ θησαυροῦ της.

* Μὴ τὸ ἀκούεις ὡς ὄν νεκρικὸν κωδώνισμα.

* Τὸ ὅποιον σὲ ἐγκαλεῖ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εἰς τὸν
Ἄδην.

Σακοπεῖρος.

Καὶ μολαταῦτα ἐπικαλούμεθα·

Οὐρανογενεῆς Θεᾶ Ἐλπίς!

Μόνη Σὺ, ζωοδότρια Θεᾶ, ὑπερτεροῦσα πάσης ἄλ-
λης Θεότητος, συνέχεις εἰς τὰς χεῖρας Σου τὸ σύμπαν.

Εἰς Σὲ ἀσκαρδαμυκτοῦσιν οἱ λαοὶ, εἰς Σὲ οἱ Σοφοὶ
Σωκράτεις, εἰς Σὲ οἱ πολεμάρχαι Θεμιστοκλεῖς, εἰς Σὲ
οἱ Ποιηταὶ Ὀμηροὶ, εἰς Σὲ οἱ Αἰρεσιάρχαι, εἰς Σὲ καὶ
αὐτοὶ οἱ Θεοὶ ἐλπίζαντες ποτε ἐκ Σου θριάμβους εἰς
τοὺς πολέμους των.

Μαρμαρυγὴν ἀκτινὸς Σου αἰ στερήσης τὴν γῆν. ὦ
Ἄξων τῶν λαῶν, αὐτὴ θέλει συντριφθῆ εἰς τὴν ἀπό-
γνωσιν καὶ τὴν ἀγνοίαν. Σὺ πλὴν ἐπιχείεις εἰς τὰ
στήθη τῶν πλάσμάτων ἀκατανόμηστον τι οἴσημα, τὸ
ὅποῖον ἀγιάζει καὶ θεοποιεῖ τὰς ἰδέας· ἀφαίρουν τὴν
ἐλπίδα ἀπὸ τοὺς θνητοὺς πάντας, καὶ ἀμέσως θανα-
τικὸν ῥίγος περικαλύπτει τὰς καρδίας ὅλων, ἀμέσως
καυστικὸς λύσας καταφλακρῶνει τὴν ἀνημπούτην
ὑπαρξίν. Ἐπιτυχῶς λοιπὸν οἱ πάλσι ἐπιδολάτραι,
ὦ πλανήτα φωτεινότετε, ἀνήγειραν ναοὺς τῆς Ἐλπίδος,
εὐελπιζόμενοι εἰς τὰς ὑπαρκτικὰς δυνάμεις Σου.

Πῶς δύνανται τώρα ἐγὼ τόσον ἐπιδολάτρης, ὅς
τις τολμῶ νὰ συναρτήσω ὑπὸ τοὺς πόδας Σου τὸ
σύμπαν, πῶς δύνανται νὰ μὴ προσφέρω εἰς Σὲ, Πα-
ρυντικωτάτη Θεᾶ! ἰλοκαυτώματα συντετριμμένης καρ-
δίας; Πῶς νὰ μὴ ἀναρτήσω ἀπείρους εἰκόνας τῶν
θεσπεσιῶν Σου χαρίτων; Ἄν ἀρνηθῶ τὴν λατρείαν
Σου, ἀπαρνοῦμαι τὴν ὑπαρξίν μου, ἂν ἀπαρνηθῶ τὴν
ὑπαρξίν μου, ἢ λατρεία Σου ὁμοῦς διζυλογοῦται ἀπὸ
πᾶσαν τὴν εἰκουμένην.

Δέχθητι ὅθεν μικρὰν μυρσίαν, μικρὸν φόρον, ὡς
καὶ εἰς τῆς φαντασίας παρίστασαι μυρσινεφόρος, ὡς
οὐρανολαμπής, ἀνυθούλος ὡς τις ἱερά ἐκφρασις τῆς
εὐσεύς.

Ὁ Διδάσκαλος

X. A. Ζιάκας.

Ὁ Δουλοῖνος δὲν ἐξείρει πῶς νὰ ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τὸν νέον ὃ ὁποῖος ἐπέθεσε τὸ βάλσαμον τῆς παρηγορίας εἰς τὴν πληγὴν του. Πίπτει εἰς τοὺς πόδας του μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά του, καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτὴ θεωρεῖ τὸν Βαλμιέρον ὡς ἄγγελον σταλέντα ἐξ οὐρανοῦ πρὸς ἀνακούφισιν των...

Δὲν ἔμεινε δ' ἕως αὐτοῦ μόνον ὁ Βαλμιέρος. Πολλὰκις ὠδήγει τὸν Δουλοῖνον εἰς τοὺς καλητέρους οἴκους τῆς Αὐρηκίας καὶ τοὺς ὑπεχρέονε νὰ μὴ ἀποσύρωσι τὴν πίστιν των ἀπὸ τὸν ἄξιον οἴκτου ἔμπορον τοῦτον· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔκαμε δι' ἄλλον ὃ, τι βεβαίως ἤθελε φυλαχθῆναι νὰ κάμῃ διὰ τὸν ἐαυτὸν του. Ἐῖχε δ' ἀποκτήσει ὑπεροχὴν τινα ἰσχυρότερον τοῦ ἀποκρύφου φθόνου τὸν ὁπεῖον εἶχε πρὸς αὐτὸν ἡ κοινωσία· ἔδιδε νόμους, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ τυφλὸν τοῦτο πλῆθος, τὸ ἐποῖον ὡς παίγιον τῆς ἀδυναμίας του δὲν ἔχει ἴδιον καὶ βέβαιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μηδαιμὴ τῶντι ψυχὴ δέχεται πάντοτε μετὰ προθυμίας τὰς πρώτας ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας θελήσῃ τις νὰ ῥίψῃ εἰς αὐτήν. Ὁ Βαλμιέρος ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπέσπα τὸ σέβας, τὴν ὑπόληψιν τοῦ κόσμου. Πόσον μεγάλην τῶντι ἰσχύν ἔχει ἡ ἀρετὴ, καὶ πόσον γνωρίζει νὰ δεσποσῇ τοὺς ἄλλους καὶ μ' ὅλα τὰ προσκόμματα τὰ ὁποῖα ἀντιθέτουσι κατ' αὐτῆς!

Ἡ μήτηρ τοῦ Βαλμιέρου ἠσθάνετο ἀνέκφραστον τινα συγκίνησιν διὰ τὴν φιλοστοργίαν καὶ τὰς φροντίδας τοῦ υἱοῦ τῆς· οὕτε μίαν δὲ στιγμήν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν χάσῃ ἀπὸ τὰ βλέμματά της. Ἄλλ' ὁ νέος πρό τινων ἡμερῶν ἐδείκνυε ταραχὴν τινα· ἡ μήτηρ του ἐπίσης τεταραγμένη, τὴν ἠρώτησε τί ἔχει. — Γνωρίζεις, μήτ' ἐμ, πόσον σὲ ἀγαπῶ, εἶπεν ὁ Βαλμιέρος· δὲν ἀμφιβάλλεις ὅτι ἄλλο ποθεινότερον ἀπὸ σε καὶ τιμαλφίστερον πρᾶγμα δὲν ἔχω εἰς τὸν Κόσμον. Πρέπει ὁμως νὰ ἐκδικήσω καὶ σὲ, καὶ τὸν ἐαυτὸν μου ἀπὸ τὴν συμφορὰν ἣτις μᾶς ἐπιβαρύνει καὶ τοὺς δύο. ἔχω χρέος νὰ ἀποπλύνω τὴν κηλίδα τοῦ πατρός μου· εἶναι κηλὶς ἣτις ἐπίκειται καὶ εἰς ἐμέ. Ὅλοι τὸν θεωροῦν ὡς τὸν μέγιστον ἐγκληματίαν, καὶ ὁ ὁποῖος καθὼς καὶ τὸν ἔπρεπεν... Ἄ! Θεέ μου! Ὅλον μου τὸ αἷμα παγώνει εἰς τὰς φλέδας μου! Πλὴν ὄχι! Τὸ ἐπαναλέγω! Ποτὲ δὲν εἶναι δυνατόν ὁ πατὴρ μου νὰ ἦναι ἔνοχος! Ὁ κόσμος ὅμως τὸν θεωρεῖ ὡς τοιοῦτον· εἰς μάτην ἀντιτάσσω τὴν σταθερότητα τῆς ψυχῆς μου, οἱ τυφλοὶ, οἱ ἀχάριστοι ἐπιμένουσι πάντοτε εἰς τὴν γνώμην των. Πρέπει λοιπὸν ν' ἀποκτήσω λαμπρὰν τινα φήμην, εἰ δυνατόν, καὶ θέλω ἐπιτύχει τίτε νὰ τοὺς νικήσω, ἢ νὰ τοὺς μαλαζῶ κἂν. Αὐτὰ δὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα μὲ χρειάζονται διὰ νὰ καταδαμάσω τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν πρέπει νὰ τὰ ζητήσω ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου. Τρέχω λοιπὸν νὰ ἐξυκολούθησω τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον μὲ ἀριστὸν οἰωνόν. Ὁ πόλεμος εἶναι εἰς τὴν Ἰταλίαν· οἱ κάτοι-

κοὶ τῆς Βερείας ἤρχισαν πάλιν ν' ἀναλαμβάνουσιν. Ὁ Βαλμιέρος λοιπὸν πρέπει μὲ λαμπρὰς ἐνδραγαθίας νὰ λάβῃ τὸ ὄνομά του καὶ νὰ γνωρισθῇ ὡς κόρης Ρεμιμ-βίλλιος! Ὁ Βασιλεὺς μὲ τιμᾶ μὲ τὴν εὐνοίαν του, πλὴν χρεωστῶ καὶ ἐγὼ νὰ γίνω ἄξιος αὐτῆς. Μητέρα μου! βλέπω ὅτι εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ σὲ ἀφήσω. Νὰ μείνης πάντοτε εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, ἣτις ὑπῆρξε τὸ θέατρον τῶν δεινῶν καὶ τῶν συμφορῶν μᾶς· νὰ βλέπῃς συχνὰ τὴν Ἐλεονώραν, καὶ νὰ τὴν θεωρῆς ὡς κόρην σου. Ἐνῶ ἡ κυρία Λωρμεσὶν μὲ ἐγκατέλειπεν εἰς τὰς δυστυχίας μου, αὐτὴ μὲ ἐστάθη ὁ ἄγγελός μου. Παρηγοροῦμαι, μήτ' ἐμ, ὅτι σὲ ἀφίνω εἰς θέσιν ἣτις σὲ προφυλάττει ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα... Ἄν αὐτὸ τὸ κακόν μου δαιμόνιον τὸ ὁποῖον μὲ κατατρέχει τόσον σκληρὰ μὲ στερήσῃ τὴν ζωὴν, — μὴ κλαίης μήτ' ἐμ, — σὲ μένει ἡ Ἐλεονώρα! Οἴμοι! Ἄν δὲν ἀπῆλθαι τὴν ἡδονὴν τοῦ ὅτι σὲ ἐξαναῆυρα, ποῖα ἦτον ἡ τύχη μου; Κατ' ἀλήθειαν, τώρα παιδεύομαι... πλὴν δὲν ἐμπορῶ νὰ τελειώσω· σέβομαι τὴν μνήμην τοῦ πατρός μου. Μεγαλοδύναμε Θεέ! Ποῖα λοιπὸν εἶναι ἡ ἐίμωρμένη μου; Ἄ! τί ἔκαμα καὶ πάσχω τόσα δεινά!

Ὁ νέος ἀφίνει τὴν μητέρα του κλαίουσαν πικρῶς. ἔχουσε δὲ καὶ αὐτὸς πολλὰ δάκρυα. — Ἡ ἀληθὴς γενναϊότης δὲν ταπεινοῦται ἀπὸ τὰ δειγμάτων ταῦτα τῆς εὐαισθησίας. — Τὴν συνιστᾷ δὲ εἰς τὴν μεγαλόφρονα Ἐλεονώραν, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἀρχὴν ἔχουσε καὶ αὐτὴ δάκρυα· ἀλλ' ἡ εὐγενὴς ψυχὴ τῆς τὰς πρώτας ταύτας συγκινήσεις τῆς τρυφερότητός της παρήτησε πάραυτα· ἐπήνεσε δὲ τὸν σκοπὸν τοῦ Βαλμιέρου, καὶ διεμοιράσθη, οὕτως εἰπεῖν, μὲ αὐτὸν τὴν λάμπην καὶ τὰς τιμὰς αἰτινες τὸν ἐπρόσμενον.

Γάστρων Δεφουᾶ, περίφημος εἰς ἡλικίαν εἰκοσι δύο ἐτῶν, ἀπέκτησεν ἤδη ἀθάνατον δόξαν εἰς τὰς χώρας ταύτας τὰς ὁποίας δικαίως δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ γῆν τῶν ἡρώων· ἐφαίνετο δ' ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ διατριβὴ του ἀνέφλεγει ἐτι μᾶλλον τὴν γενναϊότητα τοῦ νέου τούτου, διότι πάντοτε ἀνεπόλει εἰς τὸν νοῦν του ὅτι οἱ τόποι οὗτοι ἦσαν τὰ πεδία ὅπου οἱ περίφημοι ἐνεῖνοι Ρωμαῖοὶ ἀνύψωσαν τοὺς θριάμβους των. Ὁ Λουδοβίκος ΙΒ', εἶχε φροντίσει μεγάλως διὰ τὴν ἀνατροφὴν του, καὶ τὸν ἠγάπα ὡς ἴδιόν του υἱόν (α)· χωρὶς ὑπερβολὴν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ κοίτης τοῦ Γάστρωνος ἦτον ἡ στρωτικτικὴ σκηνὴ, καὶ τὰ συνήθη παιγνίδια τῆς νεαρῆς ἡλικίας του, αἱ μάχαι. Καθ' ὅλα ἐφαίνετο τέλειος Γάλλος Ἰππότης. Μὲ μεγαλοπρεπῆς πεπρωκισμένος ἀνάστημα, μὲ πρόσωπον εὐειδὲς, καὶ μὲ χάριτας φυσικὰς καὶ ἐπικτήτους, ἦτο συγχρόνως τὸ εἰ-

(α) Ὁ Γάστρων οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Δεφουᾶ, γαμβροῦ τοῦ Βασιλέως. Ὁ Λουδοβίκος τὸν ἠγάπα τῶντι μετὰ ἀπαρδειγματοῦ στοὺς φιλοστοργίας. Συχνάκις δ' ἀστεϊστικῶς εἶπεν. « Ὁ Γάστρων εἶναι ἔργον μου, ἐγὼ τὸν ἀνέθρεψα, καὶ ἐγὼ τὸν ἐπένευσα ἕως τὰς ἀρετῆς διὰ τὰς ὁποίας τὸν θαυμάζει ὁ κόσμος. »